

STORTINGET

Innst. 305 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:156 S (2021–2022)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om å frita husholdningene fra nettleie

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å frita husholdningene fra nettleie.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tom Kalsås, Stein Erik Lauvås, Tobias Hangaard Linge, Linda Monsen Merkesdal og lederen Marianne Sivertsen Næss, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold og Gro-Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken og Birgit Oline Kjerstad, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola

Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at strømkundene i dag betaler alle kostnadene for strømmettet gjennom nettleien.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at nettleien dekker drift, vedlikehold og investeringer i strømmettet og gir nettselskapene mulighet for en rimelig avkastning på investert kapital ved effektiv drift.

Komiteen viser til at selskapene har monopol på sine tjenester innenfor sitt område og avgjør selv hvilke investeringer de tar ut fra en vurdering av nytte og kostnad.

Komiteen viser til at Reguleringsmyndigheten for energi (RME), en enhet underlagt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), regulerer nettselskapene. RME regulerer nettselskapenes inntekt. Hvert år settes det en tillatt inntekt for hvert enkelt nettselskap. Denne blir delvis beregnet ut fra selskapets faktiske kostnader, og delvis ut fra en norm for hva kostnadene bør være. Inntektsrammen regulerer hvor mye nettleie selskapene kan ta inn. Tas det inn for mye, må nettleien settes ned kommende år, og kommer det inn for lite, kan nettleien settes opp kommende år. Inntektsrammen påvirkes av nivået på investeringer og driftsutgifter i selskapets område, og av kraftprisene og rentenivået. Strømmen som tapes under transport, må kjøpes av nettselskapet til markedspris. Utgifter til betaling av gjeld på investeringer avhenger av rentenivået. Geografiske avstander og topografiske forhold påvirker også.

Komiteen viser til at en rekke faktorer bidrar til lokale variasjoner i nivået på inntektsrammen og dermed nettleien forbrukerne må betale.

Komiteen viser til at nettselskapene fordeler inntektsrammen på alle brukerne av nettet innenfor rammen av forskrift til energiloven. Nettleien består av et fastledd og et variabelt ledd avhengig av energiforbruk. Fastleddet er i dag likt for alle husholdninger innenfor et selskap, uavhengig av andre faktorer som forbruk eller betalingsevne. Nettselskapene kan selv variere fordelingen mellom disse to leddene.

Komiteen viser til at endringer i forskriften som regulerer hvordan nettselskapene kan sette nivået på nettleien, etter planen trer i kraft 1. juli 2022. Blant annet vil det innebære at fastleddet i nettleien kan differensieres ut fra hvor mye effekt man har behov for.

Komiteen viser til at det også har kommet et eget forslag om ny nettleie fra 11 nettselskaper og 18 interesseorganisasjoner med en alternativ modell for regulering av nettleie.

Komiteen viser for øvrig til brev av 31. mars 2022 fra statsråd Terje Aasland. Brevet er vedlagt innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at bruk og utvikling av strømmettet i dag finansieres av alle nettets kunder, der nettleien er prisen som kunden betaler. Fastleddet skal utformes slik at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet. Energiledet skal dekke marginale tapskostnader og kan i tillegg dekke en andel av øvrige kostnader som ikke kreves inn gjennom fastleddet.

Disse medlemmer understreker at utvikling av strømmettet er nødvendig med tanke på god forsyningsikkerhet for strøm til husholdninger, næringsliv og industri, og avgjørende for den økte elektrifiseringen av samfunnet. Samtidig er utbygging av strømmettet kostbart og kan medføre store, og ofte konfliktfylte, naturinngrep. Nettleien sender et nødvendig prissignal til alle kunder om kostnadene for samfunnet som er forbundet med transport av strøm.

Disse medlemmer viser til at Norge har et godt utbygget strømmett, men at store forbruksøkninger vil innebære behov for forsterkninger i nettet. Nettselskapene rundt om i Norge besitter den nødvendige informasjonen for å vurdere behovet for nettførsterkninger, herunder informasjon om nettets utnyttelsesgrad, tilstand og fremtidige forbruksplaner. Disse medlemmer er derfor av den oppfatning at nettselskapene er godt stilt til å vurdere nytten og kostnaden ved de ulike investeringene, men understreker samtidig viktigheten av at nettselskapene tar i bruk ny teknologi for å optimalisere utnyttelsen av kapasiteten i nettet heller enn å som hovedregel bygge ny nettkapasitet der forholdene ligger til rette for det.

Disse medlemmer mener det er viktig å få opp tempoet i nettutviklingen. Dagens finansieringsmodell gir nettselskapene stor grad av forutsigbarhet til å plan-

legge nødvendig vedlikehold og investeringer, og sikrer samtidig at regulatoriske krav møtes. Gjennom inntektsreguleringen får eierne av strømmettet avkastning på sine investeringer. Forutsatt at nettselskapet driver effektivt, bidrar avkastning og avskrivninger til at nettselskapene tjener inn investeringene i nettanlegg gjennom nettleien i løpet av 30–50 år. Nettleien er med andre ord en etterskuddsvis betaling for investeringene.

På denne bakgrunn kan disse medlemmer vanskelig se hvordan en ordning med finansiering over statsbudsjettet, der lokale nettinvesteringer vil måtte prioriteres opp mot andre formål i en sentral budsjettprosess, vil kunne gi nettselskapene nødvendig forutsigbarhet til å sikre dette bedre enn i dagens modell.

Disse medlemmer imøteser videre strømmettutvalgets utredning, som skal presenteres innen 15. juni 2022.

Disse medlemmer vil avslutningsvis minne om at Stortinget har vedtatt flere kraftfulle tiltak for å hjelpe den ekstraordinære situasjonen med høye strømkostnader for husholdningene, blant annet økt bostøtte, reduksjon av elavgiften og en midlertidig strømtønsadsordning til husholdninger, og at Stortinget nylig har vedtatt å forlenge strømtønsadsordningen slik at den varer til og med mars 2023.

Disse medlemmer viser til at regjeringen nylig har besluttet hvordan den nye nettleiemodellen skal innrettes, og at det etter innspill fra flere organisasjoner og nettselskaper innføres en overgangsperiode på to år for kravet om at energiledet maksimalt kan utgjøre 50 pst. av inntektene til nettselskapene. Den nye nettleiemodellen har som mål å legge til rette for best mulig utnyttelse av overføringsnettet og en mer rettferdig fordeling av kostnadene mellom kundene. Effektbasert nettleie vil gi insentiver til effektiv nettutnyttelse, noe som over tid vil gi lavere nettkostnader for strømkundene, mindre naturinngrep og færre konflikter knyttet til nettutbygging. Olje- og energidepartementet har opplyst at de vil be Reguleringsmyndigheten for energi (RME) foreta en evaluering av nettselskapenes nettleiestruktur i løpet av 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at modellen for nettleie har bidratt til effektiv bruk, vedlikehold og utvikling av strømmettet, hvor kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet. Som følge av elektrifiseringen av samfunnet må nettet utvikles videre og utnyttes mer effektivt.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg vedtok å innføre effektbaserte tariffer i distribusjonsnettet og forskriftsendringen som var planlagt å tre i kraft 1. januar 2022. Etter enighet mellom regjeringen og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 102 L (2021–2022) er ikraftsettelse av forskriftsendringen utsatt til 1. juli 2022. Den nye nettleieordningen bør bidra til

bedre utnyttelse av nettkapasiteten og investeringene i nettet. Forbruket bør flates ut ved at det koster mer om man bruker veldig mye strøm samtidig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, understreker at en betydelig del av nettkapasiteten i Norge i dag ikke utnyttes fullt ut. Studier viser at nettet normalt har plass til 25 pst. mer strøm enn det netteierne benytter. Ved bruk av sensortechnologi kan kapasiteten utnyttes bedre, noe som alt annet like kan bidra til mindre nettinvesteringer enn det ellers ville ha vært behov for. Dette blir spesielt viktig i en tid der effektbehovet i husholdningene øker som en følge av innfasing av elektriske kjøretøy og husholdningsutstyr som krever høyere effekt. Eksempelvis har Heimdall Power utviklet en sensor som kan overvåke strømmettet og varsle om feil før de skjer, men senderne forteller også hvor mye kapasitet det er i kraftnettet slik at selskapene kan planlegge for bedre utnyttelse av kapasiteten.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener det må legges bedre til rette for at nettselskapene benytter ny teknologi for å utnytte den reelle kapasiteten i strømmettet.

Disse medlemmer mener at nettleiemodellen kan videreutvikles for å møte et økt strømforbruk fremover, men at det ikke er noe bedre alternativ å finansiere drift, vedlikehold og utvikling av nettet over statsbudsjettet.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at nettselskap som Elvia og BKK Nett øker leien 1. mai 2022. Dette skjer til tross for at Statnett 21. februar besluttet å bruke nærmere 4 mrd. kroner fra økte flaskehalsinntekter på å økning i nettleien fra 1. april og ut 2022. Selskapene som likevel øker leien, begrunner dette med at kraftprisene er svært høye, og at man dermed også må betale en høyere utgift for nettapet som følger markedsprisen. Resultatet er at mange kunder må betale dobbelt opp – både for den høye strømprisen og for økning i nettleien. Forbrukerne har ikke mulighet til å påvirke dette i noen nevneverdig grad, da nettselskapenes prioriteringer ikke er direkte underlagt demokratisk kontroll. Dette medlem mener denne mekanismen er dypt urettferdig og at kundene rammes uforholdsmessig.

Dette medlem deler forslagsstillernes bekymring for at nettleien er innrettet på en måte som ikke tar hensyn til betalingsevne. Dermed risikerer vi at noen husholdninger belastes uforholdsmessig. Utbygging av nettet krever betydelige investeringer. Det er også politisk uenighet om hvilke prosjekter som bør prioriteres. Det er planlagt en rekke store nye overføringslinjer in-

ternt i Norge de kommende årene, og det kan få en urimeelig fordelings effekt om det fordeles over dagens nettleiemodell. Dette medlem mener også at det var galt å prioritere utenlandskabler som NordNed, NordLink og North Sea Link, og at regjeringen heller ikke bør fremskynde planer om å binde nord og sør sammen. Samtidig er det andre deler av nettet som bør oppgraderes og utbedres raskere.

Selv om noe nedbetales ved hjelp av flaksehalsinntekter, utgjør nettleien den finansielle sikkerheten for slike utbygginger uten at det automatisk kommer husholdninger og industri til gode. Det er heller ikke gitt at en slik finansieringsmodell gir de beste prioriteringene av hva slags prosjekter som er mest samfunnsnyttige. Dette medlem viser til innspill fra Samfunnsbedriftene Energi i forbindelse med høringen av Meld. St. 11 (2021–2022), som peker på at staten bør ta en større del av finansieringsrisikoen for å prioritere samfunnsnyttige prosjekter. Strømmettet er viktig felles infrastruktur, og det er usikkert om dagens system faktisk fører til riktig utbygging til riktig tid.

Dette medlem vil arbeide mot en utvikling der den finansielle kostnaden skyves over på strømkunder, uten hensyn til betalingsevne.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en egen sak med en vurdering av hvordan finansieringen av nettutbyggingen kan innrettes på en geografisk og sosialt mer rettferdig måte.»

Disse medlemmer viser til innspill fra 29 organisasjoner i forbindelse med ny forskrift til nettleie, som ber om at det tas større hensyn til forbrukerne enn i den skisserte modellen som i utgangspunktet skulle tre i kraft 1. juli.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre viser til den felles anbefalingen fra 29 ulike forbrukerorganisasjoner og aktører i energibransjen om innretningen på ny nettleiemodell som ble sendt olje- og energiminister Terje Aasland i mars. Disse medlemmer forventer at arbeidet til de 29 organisasjonene ikke blir satt til side av departementet, men at de faktisk lyttes til. Modellen disse aktørene har blitt enige om, gir de rette incentivene til å jevne ut strømforbruket slik at vi får bedre utnyttelse av strømmettet og dermed lavere nettkostnader for forbrukerne. Forslaget gjør det samtidig mer lønnsomt å drive egenproduksjon av energi og stimulerer til ENØK-tiltak. Disse medlemmer mener det er viktig at vi får på plass denne modellen for nettleie innen 1. juli i år. Det økte strømforbruket gjør at det haster å

finne løsninger som tåler endringene i energisystemet som vi står midt oppe i.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Dokument 8:148 (2021–2022) og Innst. 272 S (2021–2022), der Venstre fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen tilføre Statnett midler som sikrer en lavere økning av nettleien i fremtiden enn det som er planlagt.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at utbygging av strømmettet i mange tilfeller gir betydelige inngrep i sårbare natur-, kultur- og landskapsområder, og representerer store visuelle og fysiske barrierer i byer og tettsteder. Det er ikke uten grunn at nye kraftlinjer gjennom naturområder og tettbygde strøk ofte møter stor lokal motstand. De store inngrepene og kostnadene disse har for mennesker og miljø, tilsier at vi bør tilstrebe en mest mulig effektiv utnyttelse av allerede utbygd strømmett.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at nettleien gir forutsigbarhet for helt nødvendige og ofte langsiktige investeringer i strømmettet. Dersom utviklingen av strømmettet gjøres avhengig av årlige budsjettforhandlinger i Stortinget, vil dette kunne gi svekket forutsigbarhet som i neste omgang påvirker den langsiktige utviklingen av strømmettet. Videre mener dette medlem at nettleien gir et viktig prissignal til forbrukerne om at transport av strøm innebærer en stor kostnad for samfunnet og for naturen. Omleggingen til en effektbasert nettleie er også et signal om at strømmettet, i likhet med annen infrastruktur, har begrenset kapasitet. Et jevnt forbruk av strøm gir både bedre utnyttelse av allerede utbygd strømmett, samtidig som det kutter strømkostnadene for forbrukerne. Dette medlem viser i denne sammenheng til at endringene i nettleiemodellen, som trer i kraft 1. juli 2022, ivaretar de viktigste innspillene i den felles anbefalingen fra 29 ulike forbrukerorganisasjoner og aktører i energibransjen fra mars i år, og at vi dermed får en mer rettferdig nettleiemodell.

Dette medlem viser til at det stadig utvikles ny teknologi for digitalisering av strømmettet, for eksempel ved bruk av sensorer for å måle og optimalisere utnyttelsen av kapasiteten på linjene, og at dette kan bli et viktig bidrag for å redusere behovet for nettutbyggingen i tiden framover.

Dette medlem viser til Dokument 8:130 S (2021–2022), jf. Innst. 272 S (2021–2022), fra Miljøpartiet De Grønne om å gjøre energisparing og lokal energiproduksjon tilgjengelig for alle. Med en kraftfull satsing på energisparing med en sosial profil på støtteordningene, vil mange husholdninger kunne redusere strømforbru-

ket og strømavgiftene, og med det redusere belastningen på strømmettet og behovet for ny kraftutbygging. Dette medlem viser i den sammenheng til at deler av nettleien går til Energifondet. Påslaget utgjør 1,00 øre per kWh, totalt ca. 400 mill. kroner per år, som bidrar til en forutsigbar og stabil finansiering av Enovas støtteordninger for energisparing og energiproduksjon.

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønne sitt alternative statsbudsjett for 2022 hvor det ble foreslått en ordning hvor statens økte inntekter fra de høye strømprisene betales ut igjen med et likt beløp til alle innbyggere i Norge. Dette ville for 2021 gitt rundt 2 000 kroner til hver innbygger, eller 8 000 kroner om man er en familie på fire personer. Ordningen er mer treffsikker enn et avgiftskutt for å ivareta insentivene for strømsparing, samtidig som det virker geografisk og sosialt omfordelende ved at de som har minst fra før relativt sett får mest igjen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Solberg foreslo å fjerne NRK-lisensen og i stedet finansiere NRK over statsbudsjettet. Omleggingen ble gjennomført i 2020 og skjedde ved at personfradraget ble redusert, samtidig som at pensjonsfradraget ble økt. Endringen hadde en god sosial profil. Personer med lave inntekter kom mye bedre ut enn tidligere, og minstepensjonister slapp helt å betale fordi de ikke betaler skatt. NRK fikk på sin side den nødvendige stabilitet og forutsigbarhet gjennom omleggingen. Dette medlem mener at omleggingen har vært svært vellykket på alle måter.

Dette medlem viser til at det er fullt mulig å gjøre det samme når det gjelder husholdningenes nettleiebetaling. Husholdningene kan fritas fra nettleie, og nettselskapene kan i stedet få årlige overføringer over statsbudsjettet som tilsvarer nettleien fra husholdningene. Dette kan, som med NRK-lisensen, finansieres ved en reduksjon i personfradraget og en økning i pensjonsfradraget. På den måten vil finansieringen av strømmettet skje med en mye bedre sosial profil enn dagens nettleie. Personer med lave inntekter vil komme godt ut, og minstepensjonister slipper å betale. Dette medlem understreker at på samme måte som NRK oppnådde en løsning som ga stabilitet og forutsigbarhet for inntektene, kan det samme oppnås for nettselskapene. Dette er fullt mulig å gjennomføre og vil være et positivt skritt i retning av å gjøre reguleringen av strømmarkedet mer sosialt og rettferdig.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å frita husholdningene fra nettleie.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en egen sak med en vurdering av hvordan finansieringen av nettutbyggingen kan innrettes på en geografisk og sosialt mer rettferdig måte.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å frita husholdningene fra nettleie.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:156 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om å frita husholdningene fra nettleie – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 12. mai 2022

Marianne Sivertsen Næss

leder

Sofie Marhaug

ordfører

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1963-

31. mars 2022

Representantforslag 156 S (2021-2022) - om å frita husholdninger fra nettleie

Jeg viser til brev fra Stortinget av 23. mars vedlagt representantforslag 156 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein. Representantene fremmer følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å frita husholdningene fra nettleie.

Bruk og utvikling av strømmettet finansieres i dag av alle nettets kunder, der nettleien er prisen som kunden betaler. Fastleddet skal utformes slik at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet. Energileddet skal dekke marginale tapskostnader og kan i tillegg dekke en andel av øvrige kostnader som ikke kreves inn gjennom fastleddet.

Utvikling av strømmettet er nødvendig med tanke på god forsyningsikkerhet for strøm til husholdninger, næringsliv og industri, og avgjørende for den økte elektrifiseringen av samfunnet. Samtidig er utbygging av strømmettet kostbart og kan medføre store, og ofte konfliktfylte, naturinngrep. Nettleien sender et nødvendig prissignal til alle kunder om kostnadene for samfunnet som er forbundet med transport av strøm.

Det er i dag nettselskapene som har ansvaret for å drifte og utvikle strømmettet innenfor sine konsesjonsområder, og for å levere nettjenester til sine kunder. Nettselskapene er monopolvirksomheter og deres inntekt er regulert av Reguleringsmyndigheten for Energi (RME). RMEs inntektsregulering skal sørge for at nettkundene ikke betaler mer enn nødvendig for den tjenesten de får levert, i tillegg til at tjenesten har en tilfredsstillende kvalitet. Inntektsreguleringen gir nettselskapene insentiver til effektiv drift, utvikling og

utnyttelse av nettet. Jo mer kostnadseffektivt nettselskapene klarer å drifte, utnytte og utvikle nettet, jo lavere blir nettleien.

Nettselskapene har en lovregulert plikt til å tilby alle som ønsker det tilgang til nettet (tilknytningsplikt). Før en tilknytning tillates, må nettselskapene gjøre en vurdering av om tilknytningen er driftsmessig forsvarlig (utredningsplikt). Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning til eksisterende nett, innebærer tilknytningsplikten at nettselskapene må utrede, søke konsesjon, og gjennomføre nødvendige investeringer i sine nett for å kunne gi tilknytning, uten ugrunnet opphold.

En nøkkelforutsetning for nettutviklingen er at den skal være samfunnsmessig rasjonell. På denne bakgrunn er nettselskapene i tillegg underlagt omfattende konsesjonsprosesser og reguleringer som skal sørge for at selskapene utfører sine oppgaver effektivt, slik at nettleien til husholdninger og andre kunder ikke blir høyere enn nødvendig, at berørte parter blir hørt og at naturinngrep minimeres.

Selv om Norge har et godt utbygget strømnnett, vil store forbruksøkninger innebære behov for forsterkninger i nettet. Nettselskapene rundt om i Norge besitter den nødvendige informasjonen for å vurdere behovet for nettfosterkninger, herunder informasjon om nettets utnyttelsesgrad, tilstand og fremtidige forbruksplaner. Med bakgrunn i denne informasjonen er det også nettselskapene som er best stilt til å vurdere nytten og kostnaden ved de ulike investeringene.

Regjeringen er opptatt av å få opp tempoet i nettutviklingen. Dagens finansieringsmodell gir nettselskapene stor grad av forutsigbarhet til å planlegge nødvendig vedlikehold og investeringer, og sikrer samtidig at regulatoriske krav møtes. Gjennom innteksreguleringen får eierne av strømnettet avkastning på sine investeringer. Forutsatt av nettselskapet driver effektivt, bidrar avkastning og avskrivninger til at nettselskapene tjener inn investeringene i nettanlegg gjennom nettleien i løpet av 30-50 år. Nettleien er med andre ord en etterskuddsvis betaling for investeringene.

Det er etter mitt syn vanskelig å se hvordan en ordning med finansiering over statsbudsjettet, der lokale nettinvesteringer vil måtte prioriteres opp mot andre formål i en sentral budsjettprosess, vil kunne gi nettselskapene nødvendig forutsigbarhet til å sikre dette bedre enn i dagens modell. Skulle nødvendige investeringer mot formodning ikke bli gjennomført, vil nettselskapet enten måtte si nei til nye kunder, og dermed bryte tilknytningsplikten, eller akseptere at forsyningssikkerheten til eksisterende kunder potensielt reduseres til et uforsvarlig nivå.

For å avhjelpe den ekstraordinære situasjonen med høye strømkostnader for husholdningene har regjeringen kommet med flere kraftfulle tiltak, blant annet økt bostøtte, reduksjon av elavgiften, og en midlertidig strømstøtnadsordning til husholdninger. Regjeringen har fremmet et forslag om å forlenge den midlertidige strømstøtnadsordningen slik at den varer til og med mars 2023.

Jeg mener vi må gi nettkundene riktige prissignaler om kostnadene i strømnettet og ivareta forutsigbarheten for nettselskapene omkring i landet i deres planlegging av investeringer og vedlikehold. Jeg vil derfor fraråde at Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å frita husholdningene fra nettleie.

Med hilsen

Terje Aasland